

Het College nam bovendien als slot een forse stap door te suggereren 'dat het wellicht nuttig zou zijn indien uwerzijds reeds gedacht gaat worden aan de architectenkeuze, terwijl ook een aanloopkredietaanvraag kan worden voorbereid'.¹⁰

Museumplan 2

Wie toen had verwacht dat in de loop van 1978 de eerste fraaie architectonische schetsen voor een volkspark voor de cultuur, neergeleid in het Land van Hoboken, zouden verschijnen kwam bedrogen uit. Negen maanden na Museumplan 1 verscheen deel 2 onder de titel 'Nadere beschouwing en uitwerking'. Deze tweede rapportage van de Stuurgroep Museumbeleid was bedoeld als uitwerking van het eerste, door de gemeente aanvaarde rapport. Het pakte anders uit. De Stuurgroep bleek inmiddels hevig verdeeld te zijn geraakt over de uitgangspunten van het nieuwe museumbestel. Als belangrijkste reden voor deze verdeeldheid noemt Museumplan 2 zelf de aanstelling van twee nieuwe museumdirecteuren, namelijk bij Boymans van Beuningen en het Maritiem Museum 'Prins Hendrik': 'De bij hun aanstelling ingediende en door het gemeentebestuur geaccepteerde "geloofsbrieven" bleken op een aantal punten in meer of mindere mate strijdig te zijn met de inhoud van het Museumplan deel 1'.¹¹ Andere redenen voor deze omslag waren volgens het rapport een nieuwe beleidsnota van de wethouder Kunstzaken en een schaarste aan middelen –het laatste was een nogal onduidelijk argument van de zijde van de Stuurgroep, want over de beschikbaarstelling van middelen had het

gemeentebestuur geen uitspraak gedaan. Voorts constateerde men dat de *tabula-rasa* van deel 1 lastiger vol te houden was nu de discussie zich van het niveau van doelstellingen naar dat van uitvoering begaf. De auteurs van Museumplan 2, dat wil zeggen de Stuurgroep Museumbeleid in een andere samenstelling, gaan allereerst veel breder in op 'de notie van cultuur', een concept dat in het vorige deel inhoudelijk nauwelijks of niet was toegelicht. 'Op dit moment vragen wij ons af of de snelle conclusies uit een zo vage notie niet even overhaast waren', aldus de auteurs en vervolgens gaan zij daar wel, en zeer uitgebreid, op in. Zelfs de cultuuroppvattingen van Lenin, Mao, Mussolini en Hitler komen aan de orde, naast enkele meer achtenswaardige denkers als Menno ter Braak, Johan Huizinga, Jacques de Kadt, Oswald Spengler en José Ortega Y Gasset. Cultuur blijkt een 'gekaapt begrip' waar iedereen mee aan de loop kan gaan, politici voorop. Museumplan 2 wil met zijn *tour d'horizon* langs de geschiedenis van het begrip cultuur laten zien 'hoe weinig substantieel, hoe anorganisch, hoe beperkt identiek, hoe theoretisch, hoe speculatief, hoe manipuleerbaar' dat begrip eigenlijk is. Om politiek misbruik te voorkomen, moet 'cultuur' zo specifiek mogelijk worden omschreven.

Deze uitvoerige beschouwing was niet zonder reden opgenomen. Kort daarvoor had wethouder Jan Riezenkamp een geruchtmakende discussienota over cultuurbeleid uitgebracht waarin hij blijk gaf van een uitgesproken sociaal-democratische opvatting over zin en nut van cultuur. Riezenkamp was op dat